

DOMOLJUB

Glasiło Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Sporočilo Hrvatom in Slovencem ob odhodu Jugoslovanskega kluba iz konstituanče.

Nočejo sporazuma.

Hrvatska pučka, Slovenska ljudska in Bunjevska-šokaška stranka in njihovi podpisani poslanci, izvoljeni v Hrvatski in Slavoniji, Sloveniji, Bosni in Hercegovini, Bački in Baranji ter Dalmaciji, stoje na stališču narodnega edinstva. Zaradi tega so zahtevali, da se državna ustava kot temelj vsem ostalim zakonom sklene v sporazumu z vsemi tremi plemeni Hrvatov, Srbov in Slovencev brez preglaševanja in majorizacije, ki sama ob sebi ruši temelje ravnopravnosti in enakosti.

Dasiravno je ta naša zahteva pravična in Bogu draga, si vendar vlada g. Nikole Pašića in stranke, ki jo podpirajo, niso resno prizadevale, da bi prišlo v ustavnem vprašanju do sporazuma s Hrvati in Slovenci. Mi poslanci Ljudske stranke moramo naglasiti, da smo bili ob vsaki priliki pripravljeni, da sklenemo pošten sporazum, ki bi zajamčil plemensko ravnovesje in izključil vsako nadvlado enega plemena na političnem in gospodarskem polju.

Iz tega postopanja vlade g. Pašića smo morali z vso pravico sklepati, da njej nikakor ni za dogovor in sporazum, marveč da hoče s pomočjo slučajne številčne premoči v skupščini izglasovati ustavo in jo na ta način vsiliti Hrvatom in Slovencem. To naše prepričanje je tem globlje, ker vlado g. Pašića pri stvarjanju državne ustave podpirata v glavnem srbska demokratska in srbska radikalna stranka, tako da bo za ustavo glasovalo samo deset Hrvatov demokratov, ki so bili sicer izvoljeni bodisi izključno s srbskimi glasovi, bodisi z njihovo pomočjo — in enajst Slovencev, dočim so vsi Hrvati in ogromna večina Slovencev v znak protesta zapustili ustavotvorno skupščino, da ne bi bili priče pri tem zakonodajnem činu, ki očito ruši narodno in državno edinstvo.

Svoboda ljudstva in avtonomija.

Ljudska stranka se je vsikdar borila za pravico in svobodo. Ona stoji na stališču, da mora imeti svobodno ljudstvo v občini,

okraju, županiji in pokrajini vlado v svojih rokah (avtonomijo). Naša državna uprava in naše zakonodajstvo mora biti tako urejeno, da od najnižje upravne enote pa do najvišje vlada suverena volja ljudstva. Za to načelo so se narodi cele vekove borili proti samovolji in absolutizmu bodisi posameznika, bodisi več njih, ki so se z nemoralnimi sredstvi polastili oblasti in nasilno vladali. Zaradi tega je ljudska stranka postavila zahtevo, da ostanejo pokrajine naše države v svojih dosedanjih mejah in da bodi na čelu vsake pokrajine vlada kot najvišji izvrševalni organ pokrajinske uprave, v vsem odgovorna saboru, ki ga bo ljudstvo izvolilo temeljem splošne, tajne, razmerne volivne pravice in ki bo sklepal zakone o vseh tistih stvareh, ki tičejo dotične pokrajine, to je o njenih financah, pravosodju, socialni politiki, zdravstvu, prosveti in veri, prehrani, agrarni reformi, kmetijstvu, šumah in rudah, zgradbah, obrti in trgovini in notranjih poslih.

Za splošne in velike državne zakone mora biti veliki državni zbor in za splošno državno upravo osrednja državna vlada, ki bo morala na vsakem koraku popolnoma in pošteno ne samo spoštovati, ampak tudi ščititi samoupravo (avtonomijo) ljudstva v občini, okraju, županiji in pokrajini.

Kot svobodne in avtonomne smo predlagali te-le pokrajine: Hrvatska in Slavonija z Medjimurjem s saborom in vlado v Zagrebu; Slovenija in Prekmurje s saborom in vlado v Ljubljani; Srbija; Črna gora; Vojvodina; Bosna in Hercegovina s saborom in vlado v Sarajevu. Kar se tiče Dalmacije, smo rekli, da jej puščamo na voljo, da bodi ali sama avtonomna ali pa se pridruži Hrvatski in Slavoniji ali pa Bosni in Hercegovini.

Toda vlada g. Nikole Pašića in stranke, ki jo podpirajo, hočejo napraviti tako ustavo, po kateri bo vsa uprava in vse zakonodajstvo osredotočeno v Belgradu. Tako se uvaja absolutistični režim, ki ne samo da se ne bo oziral na ljudsko voljo in ljudske želje v posameznih pokrajinah, ampak bo pod njim vsa ljudska samoupra-

va v občini, okraju in županiji postala popolnoma iluzorna.

Poslanci Ljudske stranke vidijo v tem koraku vlade g. Nikole Pašića ne samo kršitev demokratskih načel, ampak tudi nadvlado srbskega plemena nad hrvatskim in slovenskim in podiranje temelja naše države.

Socialna in gospodarska svoboda.

Ljudska stranka in njeni podpisani poslanci stoje na stališču, da mora ureditev gospodarskega življenja odgovarjati načelom pravičnosti v tem pravcu, da se vsakemu poštenemu in delavnemu človeku zagotovi človeka vreden obstanek, ne pa da bi imeli pravico do življenja in obenem do izsesavanja delavnega ljudstva tisti, ki so si na nepošten način in brez truda pridobili milijone. Po našem globokem prepričanju je vsak državljan dolžan opravljati koristno delo po svojih sposobnostih. Da se že enkrat napravi konec samovolji velikih bogatašev, da se jim za vedno prepreči izkoriščanje kmeta, delavca in obrtnika, smo zahtevali, da naj nad vsemi rudarskimi, prometnimi, industrijskimi in drugimi velikimi zasebnimi delniškimi in državnimi podjetji izvršujejo nadzorstvo gospodarski sveti, sestavljeni iz zastopnikov podjetnikov, delavcev in konsumentov. V enako svrhu smo zahtevali, da morajo imeti delavci ne samo pravico do vpogleda v upravo in vodstvo podjetij, nego da morajo biti deležni tudi čistega dobička. Končno smo zahtevali, da se uvede postopno splošno in obvezno zavarovanje vseh delavnih slojev brez razlike za slučaj starosti, bolezni, onemoglosti in brezposelnosti.

Posebno nam je bil na srcu naš kmet in kmetski stan. Naša zaobljuba je bila, da branimo njegova prava. Zato smo v prvi vrsti zahtevali, da se oduštvu vsake vrste najstrožje kaznuje. Vso svojo pažnjo smo posvetili kmetskemu združništvu in zahtevali, da ga država in celokupna javna uprava podpira in da se v združne svrhe vsako leto sprejme v proračun stalna vsota, da bi se na ta način naš revni

kmet rešil odiralcev in pijavk. Dalje smo zahtevali, da se v ustavi kmetu zajamči dom, najmanjši del potrebne zemlje, živine, nepremičnin, ki se ne morejo prodati ne za dolg ne za davek in končno zavarovanje za starost in onemoglost. Razen tega smo zahtevali, da država skrbi za zavarovanje proti požaru, poginu živine, škodi po toči in drugih vremenskih neugodah, ki mnogokrat poženo naše kmetijske ljudi na beraško palico. Davki težko tlačijo kmeta, delavca in obrtnika. Zaradi tega smo zahtevali, da pri davčnem zakonu odločujeta poštenje in pravica. Prvič se mora premoženje kmeta, delavca in obrtnika, ki ne presega najmanjšega, v zakonu določenega dela, popolnoma oprostiti davka na dedščine. Drugič mora biti premoženje, ki je nujno potrebno za človeka dostojno življenje, prosto vsakega davka.

Splošno se mora v prvi vrsti po pravicah obdavčiti bankirje in velike trgovce, a največje davke je treba naložiti tistim, ki danes, ko milijoni nimajo skorjice kruha, žive razkošno in imajo nepotrebne stvari za življenje.

Šumsko in zemljiško vprašanje (agrar) se morata po našem ustavnem načrtu tako rešiti, da bodo pravice našega kmeta popolnoma zavarovane.

Verski boj.

Stojimo na stališču svobode vesti po našem narodnem pregovoru: Brat je mio, koje vjere bio — brat je mil, naj je katere koli vere. Toda vlada g. Nikole Pašića ne spoštuje tega načela, zato je v samo ustavo spravila določbo, po kateri se more policija vmešavati v čisto verske stvari.

Takozvani verski boj se po krivdi sedanje vlade čimdalje bolj širi na škodo notranjega miru in reda. Tako je sedanji minister za prosveto brez vsakega razloga, na izživalen način prepovedal duhovnikom verski pouk na ljudskih šolah in izročil pouk v tem predmetu svetnim učiteljem, ki ne poznajo verskih resnic in ki so v mnogih slučajih odkriti brezverci.

Hrvatsko in slovensko ljudstvo!

Stoječi na stališču državnega in narodnega edinstva smo bili šli v ustavotvorno skupščino, da se borimo za človečanska in krščanska prava. Naš boj je bil vroč in odločen. Pod pritiskom naše opozicije in iz strahu pred ljudskim srdom, ki smo ga mi predstavljali, je morala vlada v nekaterih važnih vprašanjih socialno-gospodarskega značaja popustiti. S tem seveda ne mislimo trditi, da so s to ustavo popolnoma zavarovane pravice in svoboščine kmeta, delavca in rokodelca.

Od meseca decembra do danes smo si prizadevali, da se sklene temeljem sporazuma taka ustava, ki bi v glavnem zadovoljila tudi Hrvate in Slovence in ne samo Srbe.

Pred našo javnostjo in pred celim svetom smo iskreno odkrili svoje poštene namene. Zdržali smo, dokler nam je dopuščala čast in poštenje, da se nam ne bi moglo očitati od srbske strani, da ne želimo dogovora in sporazuma.

Postopanje vlade g. Pašića in vladnih strank nas je prisililo, da zapustimo kon-

stituantno za čas, dokler se v njej obravnava in glasuje o ustavi.

Obljubljamo pa ti, ljudstvo, da bomo po sprejetju ustave nadaljevali boj v parlamentu in izven njega tako dolgo, dokler ne izvojemo plemenske ravnopravnosti, socialno-gospodarske pravičnosti in svobode vesti.

Belgrad, dne 15. junija 1921.

Poslanci Jugoslovanskega kluba.

Konstituenta razpada.

Vladne stranke (liberalci, radikali, samostojneži in muslimani) hočejo z glavo skozi zid. Centralizem hočejo na vsak način izvesti, srbskemu plemenu hočejo dati nadvlado nad Slovenci in Hrvati, nezmožnemu, več kot po polževsko počasnemu in podkupljivemu belgrajskemu uradništvu hočejo izročiti vodstvo cele velike države in to samo zato, ker se upajo na ta način te stranke vzdržati na površju. Vsaj pri nas je jasno, da liberalce in samostojneže in njihove časopise drži samo še belgrajska vlada in liberalne banke.

Stranke, ki uvidevajo, kako tirajo svobodomiselnici državo v popolno razsulo, so si vse prizadevale, da bi sklenila ustava v spoznanju z vsemi tremi plemeni. Nič ni pomagalo. Ker pa te stranke niso hotele biti pred Bogom in pred ljudstvom odgovorne za nasilje nad državljani, ki bo prineslo ogromno škodo v gospodarskem in kulturnem oziru, so začele zapuščati ustavotvorno skupščino. Najpreje Hrvatje, nato komunisti in za njimi poslanci Ljudske stranke, ki predstavlja večino slovenskega ljudstva. Konstituenta šteje 419 poslancev. Večina za sprejetje ustave mora znašati 210 glasov (pravzaprav bi morala glasovati za ustavo večina vsakega plemena). Iz konstituyente jih je dosedaj izstopilo (oziroma niso prišli vanjo) 151 poslancev. Ostane jih še 268. Od teh jih bo 55 glasovalo proti ustavi. Torej bo dobila vlada večino samo s 4 glasovi. In še ta večina je kupljena z našim denarjem, ker bodo dobili (deloma so že dobili) muslimani 1200 milijonov kron za svoje glasove.

Iz tega se vidi 1. da bo ustava sprejeta proti večini ljudstva, ki ni kupljeno in 2. kakšen velikanski greh proti slovenskemu kmetu učinijo samostojneži, ki samo s svojimi glasovi lahko preprečijo gospodarski, politični in kulturni propad slovenskega kmeta.

Tudi občine prodajajo!

Iz Belgrada prihaja poročilo, da je ondi pri ministerstvu za notranje zadeve vložen nekaj predlog, kako naj bi se združile naše občine po številu prebivalstva, in bi se v takih — pri zeleni mizi ustanovljenih občinah nastavili občinski tajniki kot državni uradniki. — Ne vemo še podrobnosti tega predloga; a kakor hitro jih prejmemo, jih denemo na kritično rešeto. — Za danes le opozarjamo slovenske občine na to, da jih hoče absolutistični centralizem združiti, ne da bi se ozirali

na krajevne razmere, torej tudi onci, kjer bi si bili krajevni interesi nasprotni. Najbrž je predlog mišljen tako, da bi se enostavno ukazalo: ti občina A in B in C se združite; vse skupaj prevzamete bremena občine B, ki jih občini A in C nimata; a ker ima občina A veliko premoženje, pripade to vsem, ker sta občini B in C revni kot cerkvena miš. — Seveda bi občin popred nikdo ne vprašal, če so z združitvijo zadovoljne.

O tem — kakor rečeno — in o vprašanju občinskih tajnikov bomo še pisali.

Občine, ki jim je odščipnjen že sedaj lep kos avtonomije, opozarjamo na to, da lahko in jim kličeemo: vigilanti bus iura! (Čuječim pravice!)

„Enake pravice za vse!“

Zadnjič smo razložili, kako je socialist E. Kristan v ustavotvorni skupščini s hinavskim klicem: »Enake pravice za vse!« zahteval, da naj država v ljudski šoli izvrši najgrše in največje nasilje nad državljani, ki niso svobodomiselnici kot E. Kristan ali g. Pribičević, temveč imajo globoko versko prepričanje. In takih državljanov je v naši domovini ogromna večina. Socialist Kristan je zahteval, da naj se uvedejo državne brezverske ljudske šole, katoličani pa naj, če hočejo imeti versko vzgojo v šoli, grade svoje šole na svoje stroške.

Po socialističnih nazorih naj torej občina za ljudski denar zida in vzdržuje v vsaki večji vasi ljudsko šolo za tistih par brezvercev, kar jih je, večinoma pa niti teh ni; za katoliške otroke, za katere zahtevajo stariši katoliško vzgojo v šoli prav za isto pravico kot brezverci za svoje otroke brezversko, pa naj stariši sami grade in vzdržujejo šole! To je »enaka pravica za vse« po socialističnih in liberalnih načelih.

Pa pogledjmo sedaj v druge moderne države, kako tam umevajo geslo: enake pravice za vse!

Za danes si nakratko oglejmo Nizozemsko, o kateri smo si vsi edini, da je ena najmodernejših evropskih držav.

Leta 1867, ko so dobili državno krnilo v roke svobodomiselnici Kristanovega in dr. Žerjavovega kalibra, je bila vpeljana takozvana nevtralna državna šola, taka kot je zdaj na Francoskem in kot jo hočejo pri nas imeti socialisti in liberalci. Šola brez verske vzgoje.

Verni katoličani in protestantje so se soglasno uprli tej krivični postavi, ki je v vsaki občini vzdrževala neznatni manjšini brezvercev brezversko šolo, plačano večinoma z denarjem katoliških in protestantovskih starišev, dočim so morali le-ti poleg tega še za svoje otroke vzdrževati verske šole in so na ta način plačevali dvojen šolski davek. Svobodomiselnina večina v vladi se ni hotela vdati, toda katoličani in protestantje niso odnehali. Temeljito so poučevali ljudstvo o šolskem vprašanju, o pravicah starišev, o dolžnosti države, o krivicah, ki se gode večini ljudstva v šolskem oziru. Naposled je postal pritisk tako velik in nevzdržen, da je l. 1889 padla krivična šolska postava in je

bila priznana enakopravnost takozvanih državnih (brezverskih) in privatnih verskih šol. Ta postava je bila večkrat izpopolnjena tako, da ima Nizozemska poleg Danske in Norveške najmodernejši in najpravičnejši šolski zakon.

Glavne določbe te postave so:

1. Država vzdržuje učitelje na neprivatnih (brezverskih) in na privatnih verskih šolah.

2. Občina mora obojne enako podpirati.

3. Šolski davek mora plačati vsakdo samo enkrat.

4. Pri podeljevanju državnih služb tmajo vsi enake pravice: tisti, ki so dovršili državne in tisti, ki so izvršili privatne šole.

5. Državno pokojnino prejema tudi učitelji privatnih šol.

Kaj je velika prednost te šolske postave?

1. da so razni prepri, med otroci radi verske nestrpnosti popolnoma izključeni, ker so vsi otroci, ki pohajajo v isto šolo, istega mišljenja. Enako učitelji. Na ta način je otrokovo srce obvarovano v zgodnji mladosti tistega strupenega diha medsebojnih verskih in političnih bojov, ki v tako veliki meri ubijajo dobro vzgojo. Iz tega si tudi lahko razlagamo, zakaj se vrši politični boj na Nizozemskem v tako mirni in dostojni obliki.

2. da je napredek neprimerno večji kot tam, kjer so samo državne šole. Kakor pri nas so tudi na Nizozemskem privatne šole glede učnega napredka splošno boljše kot državne. Če se hočejo državne izdržati, morajo pridno tekmovati s privatnimi in uspeh je — obojestranski napredek. Tako je na Nizozemskem l. 1892 na vsakih 1000 ljudi bilo 100 takih, ki niso znali ne brati ne pisati (analfabetov), l. 1900 le še 27, 1906 pa na vsakih tisoč ljudi le en analfabet, dočim jih je Francoska imela s svojo samo državno (brezversko) šolo l. 1908 — 40 na 1000. In to kljub temu, da ima Francija primeroma mnogo večje stroške za svoje šole, kot jih ima Neozemska za državne in privatne šole skupaj.

Zato ni čuda, da tudi na Francoskem privatne verske šole že prevladujejo nad državnimi kljub temu, da so državne silajno plačane, privatne pa morajo vzdrževati ljudje sami.

Toda jugoslovanski svobodomiselnici vsega tega ne vidijo in nečejo videti. Njim je glavna skrb, kako pobiti klerikalizem in katoliško Cerkev. V ta namen se ne strašijo nobenega nasilja, nobenih sredstev, pa naj tudi država in ljudstvo pri tem konec jemljeta.

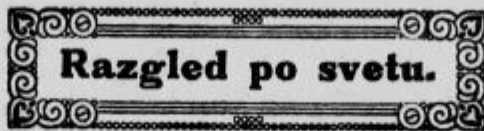
Naše ljudstvo že sedaj čuti ogromno škodo, ki mu jo prizadevajo dan zadnevom svobodomiselniki mogotci. Kakšna npravna propalost, gospodarska revščina, družinski propad itd. bo šele zavladal, če se izvrše vsi peklenski načrti svobodomiselnih prerokov.

Zato je brezobziren boj proti takim nakanam naša največja in neodoljiva dolžnost pred Bogom in ljudstvom.

3. julija v Kranj!

V KRANJ! Vsi poštteni in zavedni kmetje, kmetice, fntje in dekleta, delavci in meščani, dne 3. julija v Kranj na Orlovski tabor. To je naš dan, dan naše krščanske mladine, ponajveč mladine iz dežele z žuljavimi rokami. — Tabora se udeleži tudi naš voditelj, predsednik Jugoslovanskega kluba Dr. Korošec. — Marsikaj lepega bode videli, pa tudi slišali, zato vsi na tabor v Kranj!

Janez Brodar.

Razgled po svetu.

Vse bresuspešno.

Znano je po celem svetu, kako slabo se godi češkim katoličanom. Vlada jih zatira, liberalni doktorji se prizadevajo na vso moč, da jih čim bolj ponižujejo. Jemljejo jim krščanske šole, ropajo samostane in cerkvena posestva. Odpadli duhovniki narodne cerkve neprestano hujskajo k odpadu od katoliške cerkve. Pri tem jim pomaga tudi en jugoslovanski pravoslavni škof. Cel pekel je na delu! Človek bi mislil, da bi naravno ob takih razmerah katoliška cerkev morala propasti. Pa glejte! Godi se ravno nasprotno. Te dni so imeli češki katoličani sijajni katoliški shod v Pfibramu, kjer so neustrašeno pokazali svojo odločnost, pa tudi svojo moč. Vse delo nasprotnikov je brezuspešno.

Ne gre kar tako.

Ko so naši poslanci zvedeli, kakšno pogodbo je hotela sedanja vlada skleniti z Italijani glede Reke in Baroša, so se odločno uprli. To je za enkrat pomagalo, da si pogodbe ne upajo podpisati. Sedaj se prizadeva vlada na vse načine, da bi dokazala potrebo take pogodbe. Bo šlo težko! Naši poslanci in narod se ne puste voditi za nas.

Mir v Sleziji.

Po dolgem času je vendar zopet enkrat dosežen mir v Sleziji. Vrše se le še posamezni manjši spopadi med Nemci in Poljaki. Zavezniki so došli do medobojni nevturalne pas, ki ga zasedejo medzavezniške čete.

Nova armada.

Mnogo so pisali, da bo zveza narodov zato tu, da bi pazila na mir. Ona naj bi preprečila vse vojske. Sedaj pa je pravijo, da ta zveza sama razmišlja, kako bi ustanovila še svojo vojsko. To je menda razorožitev.

Zopet se v bližnjota Anglijska in Amerika.

Bojota se namreč Japonske, ker bi rade sami celemu svetu vladale. Dosedaj je bila Anglija v zvezi z Japonsko, sedaj pa jo je pričela zapuščati Ameriki na ljubo in sebi v korist. Amerika pa je zato v politiki napram Nemčiji začela slediti Angliji.

Sirom domovine.

GRABROVEO PRI METLIKI.

V nedeljo 29. maja smo imeli v občini Lokvice županove volitve. Za župana je bil izvoljen g. Muc iz Gor. Lokvice, odličen in zvest pristavil SLS. Bog ga šivil — Po naših šolah se opaka vedno večji nered; nekateri svobodomiselniki učitelji agitirajo za Sokola, prebirajo se politični listi itd. Torej, dragi starši, pustite, da bo naše našimi šolami zavladal Prilibečev, potem bodo otroci še slabši, kot busnani v Afriki. Zato odločno v boj za versko šolo, katera je edina npravna rešitev za narod. — Na pošt-nih uradih kar ginejo naši časopisi. Te se večkrat dogaja, da na teden dobi naročnik komaj eno številko, čeprav je list dnevnik, ne tednik. Pošta ne sme biti strankarska, zato opozarjam, da se to ne dogaja več, sicer se bo drugače postopalo. (Tako)

pritožbe na pošto ravateljstvo v Ljubljani! Op. ur.) — Tudi pri nas je nekaj ljudstva zele podivjanega. Nekateri fantje ponočujejo kar po celo noči, plešejo, pijejo in rasne druge neumnosti aginjaje. In kdo je temu varok? Starši so sokrivci, sami tirajo svoje sinove v njihovo nesrečo. Starši, pasite, kje vaši otroci spijo. Kajti največ grdebi je se naredi ponočilo!

RAJHENBURG.

Dne 3. junija so prisopeli knesoško dr. Mihael Napatnik na svojem apostolskem delovanju po Posavju v Slovenski Lurd. Vsa trg je bil okrašen in v sastavah. Duhovščina, šolska mladina s učitelji, rasne korporacije in verniki so jih med mogočnim streljanjem in pritrkavanjem svonov pričakovali in slovesno sprejeli pred Lurško cerkvijo. Po pozdravu se je vršilo v cerkvi izpraševanje šolske mladine iz veronauka. Naslednji dan so Prevsrišeni blagoslovili lepo novo prišnico, nove križe na dveh stranskih oltarjih, nov lestenec, nove svetilke za procesije in škofovski sedež s dvema stoloma. Ogjnjevito so pridigali o globoki in trdni veri Marijinj in so podelili 1112 otrokom zakrament sv. birmo. Bila je to velika in lepa slovesnost. Prihodnja cerkvena slovesnost v Slov. Lurdu se vrši dne 2. julija, ob obletnici posvečenja Marijinega doma. Zepet bode imeli tridnevnece v dneh 30. junija, 1. in 2. julija. Kakor vsako leto, bodo tudi letos vodili to tridnevnece g. misijonarji od sv. Ješefa nad Celjem. V teh dneh pričakujemo mnogo procesij in veliko romarjev od vseh krajev.

IZ KRKE.

O občinskih volitvah na Krki nismo mislili prav nič pisati, ker imate itak od drugod še preveč dopisov. V zadnjem »Kmetijskem listu« pa se hvale dopisnik s to volitvijo; satorej kratak odgovor. Zupan ni izvoljen, ampak potegnjen s klobuka. Zato je »te častik, kakor je rekel sam, žalosten. Naših odbornikov (SLS) je 8. Nasprotnih s dvema kandidatima listama pa tudi 8. Od naše strani ni bilo prav nobene agitacije, nihče ni letal okrog, tudi ne deželni cestar; to lahko dokažejo vsi Krčani. Nasprotniki pa so res kar noreli okrog. In pa kdaj in v katerem »lažiljubcu« se je pisalo o naših občinskih volitvah? Gotovo sliši dopisnik tudi trave rasti. Res je, da je ostale precej volivcev od nasprotne strani doma in to največ zaradi »njegove osebnosti, ker ga niso marali voliti. V posestnika Grosa se zaletava dopisnik. Kratak odgovor: Štiri leta je bil Gros na vojski, in vsa ta štiri leta je bil dopisnik »Kmetijskega lista« doma in bogatel na račun Krčanov, jim rekviriral hito in drugo ter tako delala za »blaginjo kmetov«. In ko bi Gros »delo smrdeloc, bi še zdaj ne bil »bogat kmet«. Kar se tiče onih prašičev, jih je Gros prodal na odgovornost »Vnočevalnice«, tam pa so sami samestojneši. Sicer je pa prodal v občini le 4 posestnikom. — Cestarija naj pusti pri miru; to kaže cesta sama, še se on bolj briga za cesto ali za »elikanje svetnikov«. Zakaj se je ustanovil konsum, to naj povedo Krčani sami. Dopisniku pa svetujemo: Kdor ima maslo ali posejalnice na glavi, naj ne hodi na solnce ali v javnost!

TRATA V POLJANSKI DOLINI

Uljudno naznanjamo, da se vrši 26. t. m. ob 8. uri zvečer in 29. t. m. ob 3. uri popoldne v »Društvenem domu« na Trati prireditev s sledečim sporedom: 1. Deklamacija, 2. Pogled v nedolžno oko (pesem), 3. Govor, 4. Igra v 4. dejanjih »Zaklad«, . Prosti družabni razgovori. Vse prijatelje resnične izobrazbe in poštene zabave vabi k obilni udeležbi Slov. kat. izbr. društvo na Trati.

OSILNICA.

V Osilnici so liberalci župana enostavno izlicitirali. V sled razmerja SLS 8 : SKS 8 bi bil mora lodolčni žreb ali pa bi bil moral eden presedlati. Liberalci so pa rajši licitirali: kdor bo cenejši. In Vrtnik je obljubil sobo za občinsko pisarno zastojni, tajniško delo za predvojno ceno, vsa pota zastojni l. t. d. In dobil je enega omahljivca in bil izvoljen. — Vrtnik je pa mislil: Jaz se lahko naplačam, da še moj pristajni ne bodo vedeli, kdaj. Stvar je še lažja. Po sklenjenem zapisniku se brez vednosti volivcev v zapisnik dostavi: »Gori navedenih pogojev ne sprejemem; Alojz Vrtnik.« Kaj izvoljen je pa le! Modro je vse tekmece izrinil na konec kandidatne liste, da so odleteli, modro je izpeljal licitacijo, samo, samo...? Kaj pa če se zgodovina o ponarejanju listin povrne? In če pristajni hrbet obrnejo?

rejo več vzdrževati župnih pisarn, ki morajo izvršiti ogromno dela za razne državne urade, mnogi župniki ne rešujejo več uradnih vlog, razen če jim določijo vsak urad potrebni tiskovini in papirja in kadar potrebno, tudi frankaturo.— Pametno! Po raznih državnih pisarnah liberalni uradniki lenobo pasejo in šikanirajo ljudi v Belgradu zapravljajo naše milijarde, Sokoli dobivajo stotisoče za svoje izprehode, župnik pa naj s svojimi beraškimi krajcarji plačuje birokratično komodnost! Upamo, da bodo tudi gg. župniki spoznali, da je mera potrpežljivosti polna. Naj se kaj radikalnega ukrene!

d Priseljevanje v Ameriko je znatno otežkočeno. Ameriški predsednik je podpisal naredbo, da se sme sprejemati samo tretjina dosedanje mere. Preiskava je zelo stroga in mnogo ljudi obrnejo nazaj v domovino.

d Pokojnine voj. invalidov, vdov in sirot — nakazovanje dodatkov. Invalidski oddelek poverjenišтва za socialno skrbstvo deželne vlade naznanja, da je pričel z nakazovanjem dodatkov k pokojninam voj. invalidov, vdov in sirot v smislu člena 14 Uredbe (Uradni list 47 z dne 4. maja 1921). Najprej pridejo na vrsto rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov in invalidi z družino, nato ostali samci. Delo se vrši s pomnoženim osebjem tudi izven uradnih ur, ker hoče invalidski oddelek končati nakazovanje v najkrajšem času. Ker je pa število vojnih oškodovancev ogromno, bodo mogli priti vsi na vrsto še le koncem meseca julija t. l. Radi tega naj nikdo ne vpošilja pospešnic ali pritožb, ker bi s tem svoje stvari nikakor ne pospešil, temveč povzročil le zmedo in zakasnitev hitrega nakazovanja.

d Članom in članicam invalidske organizacije za Ljubljano in okolico se naznanja, da bo društvo izdajalo čevlje po znižanih cenah le do konca junija. Kdor jih želi naročiti naj se zgleda v društveni pisarni v št. Peterski vojašnici soba št. 3 pritrliče in sicer vsak dan, razum nedelje in praznikov od 8.—12. ure popoldne.

d Velikanska povodenj v Bosni. Vsled obilnega dežja so bosanske reke tako narastle, da je nastala velikanska povodenj o pokrajinah severno od Sarajeva. Mnoge vasi so popolnoma pod vodo in ljudje so morali bežati v hribe, celo plezati na drevesa, da so se rešili. Mnogo živine je poginilo. Železnice in mostovi so vsi pod vodo in Sarajevo nima s severom nobene zveze.

d Uradne ure poverjenika za javna dela. Uradne dneve bo imel poverjenik za javna dela dipl. agr. A. Jamnik in sicer v ponedeljek, dne 27. t. m., v Novem mestu, v četrtek dne 30. t. m. v Črnomlju, v ponedeljek dne 4. julija v Mariboru in v četrtek dne 7. julija v Kočevju. V vsakem teh krajev bo sprejemal stranke na okrajnem glavarstvu od devete do trinajste ure.

d 15 letnico obhaja 26. t. m. jeseniški Orel, ki je najstarejši v orlovski organizaciji.

d Orlovski tabor za posavsko okrožje se bo vršil v nedeljo 3. julija v Cerkljah ob Krki. Spored: po dohodu vlakov iz Zagreba in Zid. mosta sprejem v Krški vasi. Ob 10. uri služba božja pred župno cerkvijo. Po službi božji tabor. Popoldne ob 2. uri litanije, potem javna telovadba na vrtu po-

sestnika Jakoba Greiča. Sodeluje godba iz št. Jerneja in iz Radeč.

d Ustanovni občini zbor žebelar. podružnice za občine Dol, Dolško, Ihan, Kresnice in Vel. vas se ne bo vršil 26. t. m., ampak 8. julija. Vsi torej 8. julija ob 15. uri na Petelinje k Jemcu!

d Vrhnik. Na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija, ob 3. uri popoldne ima »Kmetška Zveza« za sodnji okraj Vrhnik v dvorani Rokodelskega doma svoj občini zbor. Vsi kmetje, zlasti iz okolice udeležite se občnega zbora svoje lastne organizacije polnoštevilno!

d Najden otrok. Posestnica Marija Žičkar iz Cerkelj pri Krškem je 26. maja letos ob 4. uri zjutraj našla na pragu svoje hiše 2 tedna staro dekletce, ki je imelo listek, da ji je ime Bernardina. Poizvedovanje je dokazalo, da ji je mati 18 letna Marija Pešec, doma iz sosednje fаре. Prinesla je otroka iz Zagreba.

d Teško je obolela gdč. Cilka Krekova, sestra pokojnega dr. Kreka.

d Umrl je v Rovtah nad Logatcem podobar Jakob Jeršič. Zapušča vdovo in 9 otrok. Raniki je bil globoko veren mož, Bog mu bodi plačnik!

d Umrl je nenadoma v Beli cerkvi znani posestnik Franc Majzelj; mož je bil vseskozi liberalac in samostojnež. N. v m. p.

d Zgubljena ovca. Anton Hrovat, Ambrus št. 22., pošta Zagradec na Dolenjskem, je na sejmu v št. Vidu pri Stični 15. t. m. zgubil belo ovco. Pošten najditelj naj naznani lastniku, ki mu povrne vse stroške.

Kdo ve kaj o Jožefu Špoh; služil je pri 87. p. p., 10. stotniji, vojna pošta 73. Ujet je bil od Rusov v Karpatih. Oglasil se je dne 14. junija 1916 iz gubernije Tomška v Rusiji. Če kdo kaj ve, naj sporoči proti povrnitvi stroškov njegovi ženi Juliki Špoh v Solčavi, p. Sulčava, Gornja Savinjska dolina, štajersko.

Gospodarski obzornik.

CENE.

g Ljubljanski trg. Meso je na trgu dovolj, toda kupcev je malo. Zato se meso vsled pomanjkanja hladilnic kvari. Mesarji koljejo največ prekmurska teleta. Izvoz živine in mesa je močno zaostal, ker so na inozemskih trgih cene nižje kot naše. Ostalega blaga ne primanjkuje nikjer. Moka št. 0 je padla od 17 K 50 na 17 K za 1 kg. Zelenjave in sadja je v izobilju. Vipavske črešnje se dobe že po 14 K kg, domače slabše kakovosti, pa po 10 K do 12 K. Gobe 20 K 1 kg, šparglji 40 K kg. Cena solati je zelo padla. Sladkor v kockah stane sedaj 43 K, sipa pa 42 K 1 kg.

g Mariborski trg. Sveži äpe h 46 do 48 K 1 kg, sveže svinjsko meso 32 do 36 K, goveje meso 24, telečje 18 do 23 K, prekajeno svinjsko meso 38 do 45 K, krompir 2 do 2 K 50 vin., koruza 5 K liter, oves 4 K, ječmen 4 K, ajda 4 K, pšenica 8 K, fižol liter 16 do 20 K, črešnje liter 7 do 8 K, novi krompir 5 kosov 1 K, mleko liter 5 do 6 K.

g Cene živini v Mariboru za 1 kg žive teže: debeli voli 15 K 50 v do 17 K, poldebili voli 12 do 15 K, plemenski voli 11 do 14 K, biki za klanje 12 K, debele klavne krave 14 do 15 K, plemenske krave 11 do 14 K, molzne krave 12 do 16 K, mlada živina 12 do 13 K, teleta 10 do 14 K, plemenske svinje 26 do 30 K, poldebele svinje za zakol 1 kg mrtve teže 28 do 32 K, polpitane 28 do 32 K, mali prešiči 6 do 8 tednov stari 250 do 480 K, večji pomladanci 380 do 500 K, jesenci 800 do 1.500 K za komad.

g Cene v Somboru. Cene pšenici rastejo. Ponudb je zelo malo. Cena pšenici je 1020 do 1030 K. Koruzo plačujejo po 410 do 420 K. Veliko povpraševanje je po ovsu, katerega cena je danes 480 do 490 K.

g Lesni trg v Sloveniji. Povpraševanje po lesu je za sedaj malenkostno, produkcija pa večja nego tekoče potrebe. Zaradi tega so lesne zaloge polne. Otسانی les za zgradbe, nesortiran, v navadni dolžini 4 do 10 cm, plačujejo še s 700 K za kubični meter. Kubični meter mehkih desk stane 1100 K, deske za zaboje 1250 K, bukovi prači 65 K komad. Bukova drva na vagonu od

nakladalne postaje do 185 K kubični meter. Bukovo oglje na vagone 150 K za 100 kg. Sicer so pa lesne cene v Sloveniji razmeroma nižje kot v hrvatskih in srbskih pokrajinah, kjer je bil les namenjen izvozu, toda našel malo odjemalcev.

g S svetovnega lesnega trga. Na Ni-zozemskem lesna trgovina skoro počiva, Z nemškimi blagom tekmuje zlasti češko-slovaška, ki ponuja cenejši les. Grčija s svojim obiljem lesa se tudi pojavlja kot tekmeč na svetovnem trgu. V Italiji vlada pomanjkanje lesenih sodov za vino, očet, olje in petrolej. Vsled tega namerava uvoziti okoli 250 tisoč sodov iz Jugoslavije in Grčije. Na švedskem nameravajo lesni izvozniki znižati cene. Finska precej tekmuje na nemškem trgu z nemškimi domačim lesom. Vsled visokih cen surovega lesa v Nemčiji težko tekmuje nemška lesna trgovina na mednarodnem trgu. Pričakuje se, da se bo kmalu pojavila na svetovnem trgu tudi ruska trgovina.

g Cene cementu padajo. Pred kratkim je stalo 100 kg cementa postaja Zagreb še 220 P. Sedaj ponujajo cement tovarne v Splitu cement po 155 K za 100 kg, postavljen v Zagreb.

g Cene petroleju v Ameriki so padle.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	15. junija			18. jun.			20. jun.		
	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	
ameriški dolar	142	—	142	—	137	50			
avstrijska krona	—	23	—	23	—	23			
češkoslovaška krona	2	—	2	—	1	98			
angleški funt	—	—	—	—	—	—			
francoski frank	11	40	11	68	—	—			
italijanska lira	7	03	7	20	7	15			
bolgarski lev	1	62	1	60	—	—			
carski rubel	—	32	—	—	—	32			
grška drahma	—	—	—	—	—	—			
nemška marka	2	14	2	16	2	15			
rumunski lej	1	87	2	25	2	23			
švicarski frank	—	—	—	—	—	—			
poljska marka	—	—	—	—	—	—			
mežarska krona	—	—	—	—	—	—			

g Izplačevanje 20 odstotnih bonov. Listi poročajo, da namerava izdati v kratkem namestnik finančnega ministra naredbo, po kateri naj se izplačajo 20 od-

stotni boni, ki so bili izdani ob priliki kolokovanja denarja, samo revnim slojem. Kedaj izide ta naredba in kdo bo deležen teh izplačil, bomo šele videli. Pa da ne bi šteli med revne sloje kupljenih bogatih Turkov, verižnikov in podobnih ljudi, na našega kmeta, ki je revež, pa popolnoma pozabili?!

g Z železnim drobižem je vedno večja zmešnjava. Minister razglasi, da je neveljaven in nihče ga več neče sprejeti. Zopet minister razglasi, da je neveljaven, a držaevne kase in zasebniki se ga še bolj branijo. Končno razloži minister, da se ž njim lahko samo davki plačujejo. Ali ni minister že preje tega vedel?

g Nov papirnat denar po 25 par (1 K) je prišel v promet. Izdela je v Zagrebu.

g 100 poljskih mark je vrednih le še 46 avstrijskih kron.

TOVARNE IN PODJETJA.

g Bilanca »Kranjske hranilnice« v Ljubljani. Dne 14. t. m. je imela »Kranjska hranilnica« svoj občni zbor. Koncem leta 1920. je bilo vlog za 44. milijonov 123 tisoč 863 K. Hipotečni dolgovi so se znižali za 7 milijonov 164 tisoč 984 K. Rezervni zaklad znaša 4 milijone 540 tisoč, 225 K, čisti dobiček pa 69 tisoč 575 K.

g Ljubljanski veliki semenj, ki se bo vršil od 13. do 24. avgusta, obeta biti nekaj izrednega in velikanskega. Tudi inozemstvo se zelo zanima zanj in bo v veliki meri udeleženo.

g Razstava vin v Ljubljani. Ob priliki ljubljanskega velikega semnja namerava mariborski vinogradniški in sadijarski odsek »Kmetijske družbe« za Slovenijo prerediti za svoje podružnice razstavo vin.

UVOZ IN IZVOZ.

g Predmeti za gasilna društva so carine prosti. Tisto gasilno društvo, ki hoče imeti to ugodnost, naj se obrne do generalne direkcije carin v Belgradu s prošnjo, kjer naj navedejo: 1. Količino potrebnih predmetov. 2. potrdilo politične oblasti, ki vsebuje; a) Od kedaj obstoja dotično društvo in b) koliko ima članov; 3. potrdilo V. oddelka ministristva za trgovino in industrijo, da se predmeti, za katere se prosi osvobojenje carine, doma ne izdelujejo ali ne v zadostni količini.

RAZNO.

g Hranilnica in posojilnica na Vrhniki vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 28. t. m. ob 8. uri zjutraj v hranilničnih prostorih. Dnevni red. 1. Branje zapisnika zadnjega obnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Računski zaključek za leto 1920. 4. Volitve načelstva in nadzorstva. 5. Služajnosti. — Odbor.

g Hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Litiji bo imela svoj redni občni zbor na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija, ob dveh popoldne. Člani, udeležite se v obilnem številu!

g Kmetijsko predavanje priredi dipl. agr. A. Jamnik v Šmarjeti v nedeljo dne 26. t. m. ob 10. uri pri Karlovšku, dalje v Črnomlju pri Laknerju v četrtek dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne, v Metliki v prostorih hranilnice dne 30. t. m. ob 6. uri popoldne, v Mariboru v nedeljo dne 3. julija ob 9. uri dopoldne na vinarški šoli. Predaval bo o hranitvi rastlin ter o navali gospodarji, mladeniči, dekleta in go-

spodnje udeležite se v obilnem številu tega poučnega predavanja!

g Opozarjamo na oglas Mednarodne banke v Zagrebu v zadevi Drž. razredne loterije.

g Žetev ječmena. Iz notranjosti Srbije poročajo, da je v moravskem okraju že začela žetev ječmena. Žetev je zelo bogata.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!
Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za frančiškansko cerkvijo)
obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1920 nad 60 milijonov kron vlog in nad K 1.100.000 rezervnih zakladov. Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti penici), na hipoteke v tekočem računu.

Jugoslovenska knjigarna in Ljubljani priporoča za mesec junij cerkvenim sborom:

Falat Anton Dr. 12 cerkv. pesmi za mešani zbor. Part. 14 K, glasovi po 3 K.

Foerster Anton 10 evh. pesmi za mešani zbor. Part. 12 K, glasovi po 3 K.

→ 3 ecce sacerdes magnus (dva za mešani zbor, eden za moški zbor). Part. 7 K.

→ Litanije Srca Jezusovega zaljudsko petje. Part. 4 K.

→ 12 cerkvenih pesmi za razne prilike tekom cerkvenega leta za mešani zbor. Part. 10 K.

Grum Anton 10 pesmi k blagoslovu za mešani zbor. Part. 8 K.

→ Asperges me za mešani zbor. Part. 6 K.

Hribar p. Angelik obhajilne pesmi za mešani zbor. Part. 18 K, glasovi po 3 K.

Kimevec Fr. Dr. Ribar senatus za mešani zbor. Vsebuje razne napeve. Part. 14 K, glasovi po 3 K.

Nedved Antea Bone Deus motet za bariton in orgle. Part. 6 K.

Lebar Janko Cerkevne pesmi za mešani zbor. Part. 8 K.

Premri Stanko Pesmi svetnikov za mešani zbor. Part. 8 K, glasovi po 3 K.

→ 100 praeludia organi. 30 K.

→ Slava presv. Evaristiji za mešani zbor. Obsega 75 obhajilnih napevov. Part. 60 K, glasovi po 15 K.

Satner p. Hugolin Svetniške in prazniške pesmi za mešani zbor, II. del. Part. 20 K.

Bog se ne pusti zasramovati

Povest.
(Dalje.)

Kmalu se je pokazalo, da smo imeli prav. Čez nekaj časa namreč smo videli prihajati proti nam nekoga, ki nam je v znamenju miru mahal z neko cunjjo v roki. Ko pride do nas, nam pove, da želi njihov poglavar z nami govoriti. Mi smo mu dali besedo, da lahko brez nevarnosti pride k nam.

In res, čez nekaj minut je že stal pautski poglavar v naši sred. Pogajanje se je po pristne indijanski šegi vršilo izredno počasi, tako da se je že stемnlo in smo morali zakuriti ogenj. Poglavar Navajev je zahteval mir in petdeset pušk. Poglavar Pautov je pač obljubil, da se ne bo maščeval, a pušk ni hotel dati, zakaj tudi on da je trpel krivico, ko so mu iz zasede ustrelili stina in enega vojnika. Tedaj je posredoval Vineton, in uspeh je bil, da so Pauti obljubili izročiti orožje pod pogojem, da se jim izroči morilec. Ko je bilo tako doseženo popolno soglasje, se je poglavar vrnil k svojim ljudem, da jim sporoči uspeh.

Nato smo poslali sla k gornjemu oddelku Navajev, na kar so se jih umaknili iz zaseke. Sledili so jim Pauti in zgoraj v ravnini so se skupno utaborili. Zanimalo me je posebno to, da je med obema rodovima sedaj vladalo popolno zaupanje in prijateljstvo.

Za pautskega poglavarja je bilo silno težko določiti one vojnike, ki naj bi izročili puške. Zato so zbrali šele okrog polnoči petdeset kušk, ki se jih izročili; obenem pa so zahtevali, da se jim izroči morilec. Samoobsebi je umevno, da so vrnil tudi vse reči, ki so jih odvzeli osmim belokočem, ki so jih ujeli in ki smo jih mi osvobodili.

Seveda se je moral Old Kursing-Driju umor najprej dokazati, preden smo ga izročili. V ta namen smo sestavili razsodišče, v katerem sta bila oba poglavarja, Vineton, Hamerdul in jaz.

Flečerja smo imeli še vedno na posebnem kraju, da ga mladi Flečer ni mogel zapaziti. Ko pa je videl, kako so prinesli očeta zvezanega k ognju, je peneč se od jeze planil nad nas in s krepkim preklinjevanjem zahteval, naj ga takoj spustimo. Sledil je nastop, ki ga ne opisujem rad. Konec je bil, da je čez nekaj trenutkov tudi mladi Flečer zvezan ležal poleg ognja.

Tedaj se je nanizal okoli nas cel krog poslušalcev. Preden se je začelo zasliševanje, smo obtožencu po stari indijanski navadi odvzeli vez. Na beg itak ni mogel misliti. Priča je takoj spoznala v Flečerju tistega, ki ga je videla po usodnem strelu bežati in ko so ji pokazali Flečerjevega konja, je z vsvo odločnostjo potrdila, da je bil to prav isti konj, na katerem je sedel morilec. Dokaz je bil doprinešen. Ko je sedaj dobil besedo Flečer, da se zagovarja, ni povedal drugega kot celo vrsto kletvin in zarotovanj, ki so se končala z znanimi besedami, da naj osepel in naj bo razdrobljen, če je res morilec. Ker je imel pravico govoriti smo ga pustili, čeprav ga je bilo silno težko poslušati. In njegov pogled! Ves obraz je bil prej zverinski kot človeški.

Nato je Vineton ponovil vse točke iz obtožbe. Ker ni bilo v zagovoru najti nobene olajševalne okoliščine, smo morali izreči sodbo. Ko smo soglasno razsodili, da je kriv, je vstal Vineton in izpregovoril:

»Sodišče je spoznalo, da je Old Kursing-Drij umoril oba pautska vojnika. Ker smo obljubili, da morilec izročimo, ga s tem predajamo poglavarju Pautov, ki naj ukrene z njim, kar se mu prav zdi. Hov!«

Tedaj se je dvignil tudi poglavar Pautov. V levi roki je držal pištolo, ki jo je ravnokar mimgrede basal, desno je stegnil po morilecu ter rekel:

»Ta bela zver je sedaj v moji oblasti. Takoj ga privežemo h kolu in ga bomo mučili, da bo tri dni in tri noči tulil od bolečin, preden bo mogel umreti, zakaj on ni samo dvakraten morilec, ampak je mučil in umoril še mnogo drugih rdečekotcev. Hov!«

Flečer je bil za hip kakor otrpel; potem pa je siknil proti poglavarju:

»Jaz umreti? Na mučilnem kolu. Kljub temu da naj osepim, če sem jaz morilec? Rdeči... pesl! Če pa že ni rešitve zame, potem naj tudi tebe hudič vzame! Pozor!«

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša.

Izjava. Podpisani preključem in obžalujem vse žalitve, ki sem jih izrekel 7. aprila t. l. v Brigeljnovi gostilni v Jastrobijah zoper g. Engelmana v Smartinu. — V Spitaliču, 27. maja 1921. Ant. Mezeg.

Kmečka rodbina (brez otrok) pridna in poštena, katere razume in ima veselje do živinoreje, poljedelstva in vrtnarstva, se sprejme v stalno službo na malo posestvo v Ljubljani. — (Begunci z Goriskega imajo prednost.) Ponudbe na hotel „Slon“, Ljubljana. 2098

Malinovec sladek in pristen razposilja najcenejša industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi.

Fižol samo bel, mandolon in koks (prepe-ličar) kupim ali zamenjam za rdečega ali druge vrste in doplačam eno krono pri kilogramu. Sprejemem vsako, tudi najmanjšo množino. Fran Pocačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Rzene rožičke kupim suhe, čiste po 60 K kg. Lipov cvet, bezgov cvet, taužent-rože, kamelice, korenine in perje velike norice, seme usivca itd. Cvetje mora biti v senci sušeno. Kdor se zanima, mi piši dopisnico. — Rudolf Colić, Vrhnika.

Natakarica ob enem šivilja išče službe. — Naslov se izve pri uoravi „Domol uba“ pod šte. 2108.

Vajenec za pekovsko obrt se sprejme. Dolnice št. 9, pošta št. Vid nad Ljubljano.

Mizarski pomočnik se takoj sprejme v stalno delo. — Ivan Erzar, mizar, Cerklje pri Kranju.

Sprejmeta se **dva učenca** za trgovino z dobro šolsko naobrazbo ter pošteno vzgojo! Spre me se tudi **hlapec** zanesljiv. N stop takoj. **Fran Majdič, Kranj**, trgovina specerijskim in kolonialnim blagom, delikatose deželni pridelki.

Škriolomska zadruga Dolsko pošta Dol pri Ljubljani izdeluje in ima na razpolago najfinišše **ŠKALCE (škrilj)** primerne za vsako streho, tudi za zvonike. Skalce so strokovno pripoznane in vzdržijo čez 100 let. Cene so primerne.

a drobni Na debelo! Vrvi za seno, mreže za seno ter opasivnice, strange, oglavja, strike za perilo, vrvice za okna, gugalne mreže (Hängematten) i. t. d. nudi na nizje iz prave dolge konoplje **Prva kranjska vrvarna Ivan N. Adamič** Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. Telefon 441. Lastni izdelki.

Cene smo znižali!! za češko menziakuro. **Gospodarska zveza, Ljubljana.**

Proda se hiša s hlevom in skednjem ter lepim sadnim vrtom pri cesti, pol ure od Skofjeloke in toliko od kolodvora, vse v dobrem stanju, krito s cementno opeko, pripravno za vsako obrt, posebno za žganjekuho, ker je pri hiši studenec, v vasi Pungert št. 18, pošta Skofjeloka. Več se poižve pri **M. Obiak** v Pustalu št. 37.

Izjava!

Preključem vse žaljive besede obrekovanja, katere sem govoril proti **Martinu Tomšiču**, posestniku v Vočjem potoku št. 9. in sicer, da ni resnica, da bi se on posluževal jemati Franciški Janežič živila, katere je imela med vojno prikrita radi vojaških rekvizicij. Zato se mu zahvaljujem, da je odstopil od nadaljnjega sodnijskega postopanja. V Vočjem potoku, dne 5. maja 1921.

Ivan Tomšič.

Izredni občni zbor

sklicuje **Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani** v nedeljo dne 10. julija ob 10. uri dopoldan v spodnjih prostorih I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o stanju zadruge.
2. Slučajnosti.

Ker je občni zbor izredne važnosti, so obvezne udeležiti se ga vse izvoljene zastopnice zadruginih poslovalnic. **ODBOR.**

Kupim

zlato — srebro

staro, zlomljeno, **F. Čuden — Ljubljana 22.** Prešernova ul. 1.

Napročaj je

POSESTVO

hiša z vsemi gospodarskimi posoplj, za 40 mernikov posevne njiv, 4 travniki, vinograd s hramom, 2 gozda. Proda lastnik **lg. Gregorčič**, Sela št. 4. pri Bell cesti, Dolenjsko.

Zelišča Podieskovo ali prešičkovo seme, lipovo, bezgovo in arnika cvetje, norično ali beladonsa perje, čemerika in sladke koreninice, tršlikovo lubje i. t. d. kupi vsako množino in po najvišji ceni — **Ed. Pišler, Vrhnika, Š ovenlja.**

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikana)

Trst - Amerika

prevažna potnike v New-York redno 3 krat v južno Ameriko po 1 krat mesečno. Pojasnila in prodaja vozniških listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. Odplov pošt. parnika Argentina 9. julija 1921. Odplov brzoparnika President Wilson 25. julija 1921.

PARNA OPEKARNA na Viču

R. SMIELOWSKI, stavbenik LJUBLJANA, Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro žgana opaka pro-urstavne kakovosti po dnevnih cenah.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje
15. in 16. julija t. l.
5 premij!

100.000 srečk - 50.000 dobitkov
Absolutna sigurnost in državno jamstvo.
V teku pet mesecev izžrebalo se bo **69 milijonov 160.000 kron** brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti:
4 milijone kron, 2 milijona 400.000, 1 milijon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd. itd.

Priporočamo sledeče, še neprodane srečke na izb ro:

52.962	64.962	67.113	69.385
71.834	72.971	78.410	83.220
84.460	88.745	93.224	94.654
98.618	4.228	8.018	12.854
	14.478	15.456	

Cena srečk za vsako izb'ro:

Cela srečka Dinarjev 48— ali Kron 192—	Polovica srečke Dinarjev 24— ali Kron 96—
Četrtnina srečke Dinarjev 12— ali Kron 48—	Osmina srečke Dinarjev 6— ali Kron 24—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba. — Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d.

(Oddelak razredne loterije.)
Nikoličeva ul. 7. **Zagreb** Gajeva ul. 8.
Telefon 11-19 in 23-98.
Naročila se izvršujejo samo proti predplačilu zneska.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Bučlike
Ze ne ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatni in
srebrni
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pranje.

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena l. 1867. — Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno.
Pisalni stroji „ADLER“.
Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Sigris, Waffrad.

Novovpeljana
— trgovina — **K. Pečenko**
Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogel Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

Kupujemo suhe gobe

priporočamo pa vse vrste semen za poletje in jesen! — Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

MLINSKA SITA! Volnena, žimnata, židana vseh števil, pošilja najceneje J. Dolinar, Svelje, p. Medvode.

ERJAVEC & TURK
: TRGOVINA Z ŽELEZNIKO :
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Möhleisen)
Ljubljana, Valvasorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Manufakturno blago

se kupi najceneje pri Angeloslav Hrastnik, Karlovska cesta 8, Jerantič.

Naznanilo!

Konces. potovalna pisarna IVAN KRAKER v Ljubljani se je preselila z Gosposvetske ceste št. 13 (Kolizej) v **Kolodvorsko ulico št. 41** blizu glavnega kolodvora.

Najkrajše linije Havre, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

izdaja konzorcij „Domoljuba“

Gospodarska zveza Ljubljana

Prvovrstno češko letno

blago za moške in ženske obleke

po izredno nizkih cenah. Perilno blago v vseh vrstah na zalogi.
Na debelo! Na drobno!

	Tovarna	Barva vsakovrstno blago.
	JOS. REICH	Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenturgova ul. 4.	PODRUŽNICE:	Svetiolika ovratnike, zapestnice in srajce.
NOVO MESTO	MARIBOR	KOČEVJE
Glavni trg.	Gosposka ul. 38.	št. 39.

Kot generalni zastopniki za Slovenijo

vštevši

Prekmurje in Medjimurje Mineralne Rafinerije delniške družbe na Reki

ponudimo po najnižjih cenah in prvovrstni kakovosti, pri manjšem odjemu iz komisijske zaloge v Celju, ter v celih vagonih iz tovarne v Reki: Gasolin, Igroin, lahki, srednjeteški in teški bencin, nadomestek terpentina, petrolejski rafinat, olje za pogon Dieseljevih motorjev, vuikansko olje za osi železniških vozov, olje Batsching, olje za vretena, vse vrste rafiniranih in destiliranih lahkih in težkih mazilnih olj, olje za cilindre in avtomobile, tovorno mast, parafin, sveče, koks in asfalt.

Miši - podgane stenicice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim in hišnim mišim 12 K, za podgane 16 K, za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenicice 15 K, uničevalec moljev 10 in 20 K, prašek proti mrčesu 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 6 in 12 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 in 20 K, prašek proti mravljam 10 in 20 K. Preprodajalcem popust.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Prvovrstna ES-KA KOLESA

Najfinejše predvojnno kvalitetno blago.

J. GOREC, Ljubljana
Gosposvetska cesta 14.

Za poletje

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefrje, tiskano in v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robce za na glavo itd. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, velet trgovina z manufakturnim blagom, LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo
usnja in čevlj. potrebščin
na drobno in debelo.

Naročajte in širite „Domoljuba“.

Odgovorni urednik Anton Sušnik v Ljubljani.

Čiška Jugoslovanska tiskarna.